

Người H'Mông Việt Nam - Họ là ai?

Tác Giả: Việt Hà, phóng viên RFA
Thứ Năm, 12 Tháng 5 Năm 2011 19:19

Những ngày này, thông tin về vùng biên giới của người H'Mông ở tỉnh Điện Biên đang là tâm điểm chú ý của báo chí khắp nơi.

Người H'Mông mua bán tại chợ phiên ở miền Bắc Việt Nam.

Có lẽ hiếm có lúc nào người ta chú ý đến người H'Mông như lúc này. Họ là ai? Văn hóa và niềm tin tôn giáo của họ ra sao? Việt Hà có bài tìm hiểu và tường thuật.

Lịch sử

Những người Việt Nam và nước ngoài đi du lịch vùng Tây Bắc hiện không thể nào quên hình ảnh của những phiên chợ của người H'Mông với những sắc màu rực rỡ trong trang phục của những cô gái người H'Mông, hay chợ thủ công lớn bậc nhất nghỉ ngơi. Những người ai đó muốn tìm hiểu về lịch sử, cuộc sống của người H'Mông thì sẽ thấy có rất nhiều chuyện để nói, hơn rất nhiều những cái gì mà họ mới chỉ thấy ở các phiên chợ nơi tiếng của người H'Mông.

Người H'Mông ở Việt Nam là một phần của tộc người H'Mông trên châu Á có lịch sử khoảng 4.000 năm. Họ sống chủ yếu ở các vùng núi cao phía Nam Trung Quốc và phía Bắc các nước Đông Nam Á như Lào, Việt Nam, Thái Lan và Miền Điện.

Người H'Mông Việt Nam - Họ là ai?

Tác Giả: Việt Hà, phóng viên RFA
Thứ Năm, 12 Tháng 5 Năm 2011 19:19

Người dân người ta hoang mang vì suốt bao năm người ta đã tin Chúa mà vẫn bị tình nghi bị o không phải tin Chúa mà theo kiểu phẫn đờng.

Mục số Tây Bắc

Một số các tài liệu nghiên cứu cho thấy người H'Mông đã di cư vào Việt Nam sớm nhất là khoảng 300 năm và muộn nhất là khoảng 100 năm trước. Ở Việt Nam, người H'Mông là một trong số những nhóm dân tộc thiểu số có dân số đông nhất 8 trong danh sách 54 dân tộc ở Việt Nam. Theo cuộc điều tra vào năm 2009, người H'Mông ở Việt Nam hiện có khoảng 1 triệu người, sống chủ yếu ở các tỉnh phía Bắc như Hà Giang, Điện Biên, Sơn La, Lào Cai, một số đã di dân vào các vùng miền Trung Việt Nam như Đắk Lắk, Đắk Nông.

Đi với rất nhiều người đi du lịch lên vùng núi phía Bắc Việt Nam, và đã từng gặp người H'Mông, nhưng gì mà họ thấy chủ yếu là cuộc sống bình dị, và yên bình của người H'Mông ở đây. Không có nhiều người bị nghi ngờ, số còn lại sống với người H'Mông và tìm hiểu về cuộc sống của họ. Gần đây, khi vụ tập trung đông người H'Mông ở huyện Mường Nhé, tỉnh Điện Biên nổ vào khoảng cuối tháng 4, đầu tháng 5, người ta mới bắt đầu đào bới tìm hiểu xem, cuộc sống thực tế của họ ra sao.

Khi đào bới và tìm kiếm, người ta đọc lại các bài viết của một cây viết đã nhiều năm lần lần trên núi rừng Tây Bắc là nhà báo Đỗ Doãn Hoàng của báo Lao Động. Nhưng điều mà nhà báo này viết về cuộc sống của người H'Mông ở huyện Mường Nhé vào khoảng năm 2004, vào 2009 lại cho người ta thấy những điều nóng, đáng buồn và nên phá rừng tràn lan. Xin trích một đoạn trong bài viết của nhà báo Đỗ Doãn Hoàng vào năm 2009 trên báo Lao Động như sau:

Ngườ i H'Mông Vi t Nam - Họ là ai?

Tác Giả: Vi t Hà, phóng viên RFA
Thứ Năm, 12 Tháng 5 Năm 2011 19:19

Các Em nh ngườ i dân t c H'Mông Đ n Biên. AFP PHOTO.

“Tr c th m tr ng h n 20 năm qua, 310.000 ha r ng đ c đ ng M ng Nhé ch a bao gi đ c c m m c xác đ nh ranh gi i, th m chí đ n khi r ng b phá, c quan ch c năng ng ngác h i nhau: Ai s ch u trách nhi m nh ?... R ng b tàn sát đ n choáng váng kia không còn làm ai ng c nhiên n a.

Đ n nay, di n tích chính th c đ c b o v nghiêm ng t c a khu b o t n thiên nhiên M ng Nhé ch còn có 45.000 ha. C trăm nghìn hecta r ng đã b phá, nói đúng h n vì khu b o t n h n ba trăm nghìn hecta kia b r ng ru t t r t lâu, nay đang ti p t c b x th t trên di n r ng.”

V y ai là ngườ i phá r ng và x đ t, theo nhà báo Đ Doãn Hoàng thì đó là nh ng ngườ i di dân t do. Họ là nh ng ngườ i H'Mông đi tìm n i đ t lành chim đ u. Nhà báo Đ Doãn Hoàng vi t:

“C các xã mênh mông t M ng Nhé, Sìn Th u, Chung Ch i, x a v n ch có duy nh t b n N m Là là n i sinh s ng c a đ ng bào H'Mông thì nay, dân s M ng Nhé đã đ n m c n a già là ngườ i H'Mông. H u h t h đ n b ng con đ ng di dân t do.”

Chúng tôi đ c t ng h i ch ng nh n là ngườ i gi ng đ o v n không đi đ c, đi đ n đâu cũng b ngấn ch n i.

M c s Tây B c

Theo nhà báo Đ Doãn Hoàng thì vào năm 2009, M ng Nhé đã có t i 149 b n làng v i 54.000 dân. Tr c đó vào năm 2002 ch có 27.000 ngườ i.

Ngô Đình Diệm và H'Mông Việt Nam - Họ là ai?

Tác Giả: Việt Hà, phóng viên RFA
Thứ Năm, 12 Tháng 5 Năm 2011 19:19

Chỉ thị của Mäng Nhé nói với nhà báo Đä Doãn Hoàng là chính quyền đã huy động lực cäng chặn và vän động bà con säm häi häng nhäng ngäi dân chäng đäi, kiên quyết không rời khỏi räng. Thậm chí họ còn läng nhäc, xä vä cán bä, có ngäi còn bä chém hät.

Cũng theo ghi chép của phóng viên thì Mäng Nhé hiện là một trong các huyện nghèo nhất Việt Nam với thu nhập bình quân đầu người chỉ năm chục nghìn đồng 220 cân thóc.

Đàn áp tôn giáo

Thä nhäng cuộc cäng tinh thần của ngäi H'Mông tại đây có lẽ là điäm thu hút đäc sä chú ý của quốc tế hiện nay. Không phải chỉ bởi nhäng phong tục tập quán của họ mà còn bởi tôn giáo, niềm tin của họ.

Các số liệu thống kê của các tổ chức phi chính phủ quốc tế gần đây cho thấy hiện có khoảng 300.000 ngäi H'Mông sống ở vùng núi phía Bắc theo đạo Tin Lành.

Nhäng ngäi H'Mông theo đạo tin lành ở phía Bắc cũng chịu sự đàn áp về tôn giáo từ chính quyền. Các tổ chức về tôn giáo và phi chính phủ như Trung tâm tự do tôn giáo có trụ sở tại Mỹ đã từng lên tiếng phản đối chính phủ Việt Nam trong việc đàn áp ngäi H'Mông theo đạo tin lành, bắt họ phải từ bỏ niềm tin của mình.

Tổ chức Helping Suffering Churches, một tổ chức phi chính phủ cho biết vào năm 2002, có rất nhiều ngäi H'Mông theo đạo Thiên chúa từ các tỉnh lân cận, và Lào Cai đã bị đánh đập, bắt bä và bắt phải bỏ đạo của mình.

Ngô i H'Mông Việt Nam - Họ là ai?

Tác Giả: Việt Hà, phóng viên RFA

Thứ Năm, 12 Tháng 5 Năm 2011 19:19

Ngô i dân tộc H'Mông miền Bắc mua bán trong ngày họp chợ. RFA PHOTO.

Năm 2003, một báo cáo của Human Right Watch cho biết một trẻ em họ Ngô i H'Mông ở tỉnh Lai Châu bị công an đánh đập vì không báo cáo về mình.

Năm 2003, tổ chức phi chính phủ của Mỹ có tên International Christian Concern cho biết có hàng triệu người H'Mông bị bắt cóc từ nhà vào ban đêm, bị bắt tù hoặc đưa đi các trại mà không được liên lạc với gia đình.

Một số người theo đạo tin lành, giáo u tên, sống ở vùng Tây Bắc cho đài Á châu tin do biết về tình trạng đàn áp của chính phủ với việc thờ cúng và giáo dục trong cộng đồng người H'Mông theo đạo tin lành thì đây như sau:

Một số người giáo u tên: “Thật sự con cái Chúa ở Việt Nam này người ta chỉ tin chúa thôi, nhưng người dân người ta hoang mang vì suốt bao năm người ta đã tin Chúa mà vẫn bị tình nghi báo không phải tin Chúa mà theo kiểu phẫn đờng....”

Chúng tôi được trẻ em họ Ngô i cho biết họ là người giáo dục và không đi đâu, đi đâu cũng bị ngăn chặn lại. Tôi chỉ được phỏng vấn quanh đây bàn đăng ký thờ cúng trú thôi.”

Với một số này nói người H'Mông ở đây chỉ muốn được sống như thế, thì do theo đạo của mình, không còn bị bắt bớ nữa.

Ngô i H'Mông Vi t Nam - H là ai?

Tác Giả: Vi t Hà, phóng viên RFA

Thứ Năm, 12 Tháng 5 Năm 2011 19:19

Nh ng v i nh ng gì đang đi n ra t i Đi n Biên trong nh ng ngày nay, khi mà thông tin v v t p trung đông ng i H'Mông huy n M ng Nhé v n b b ng bút, ng i ta không th không h i li u nh ng mong c xem ch ng gi n đ n v y c a ng i H'Mông đã đ c chính quy n th c s l ng nghe?